

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3299/2020. (VII. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.37.160/2018/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az állami tulajdonban álló gazdasági társaság indítványozó (Pilisi Parkerdő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, jogi képviselője: dr. Pomázi Miklós ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszindítványt terjesztett elő, amelyben a Kúria Kfv.VI.37.160/2018/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, 28. cikke, a XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozással kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó ügy lényege a következő. Az első fokú környezetvédelmi hatóság (Budapest Főváros III. kerületi Polgármesteri Hivatal Jegyzője) VIII/363-10/2016. számú határozatában arra kötelezte az indítványozót, hogy a kezelése alatt álló, állami tulajdonú ingatlanon jogellenesen elhelyezett zöldhulladék elszállításáról gondoskodjon. Az elsőfokú környezetvédelmi hatóság érdemi döntésének indoklásában kitért arra, hogy az indítványozó az eljárás során nem nevezte meg a hulladék tulajdonosát, a benyújtott filmfelvétel nem alkalmas arra, hogy zöldhulladékot lerakó személyeket a hatóság azonosíthassa, így a hulladék birtokosa köteles azt elszállítani. Az indítványozó fellebbezése nyomán másodfokon eljáró Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség (a továbbiakban másodfokú környezetvédelmi hatóság) OKTF-KP/8082-2/2016. számú határozatával az első fokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú környezetvédelmi hatóság döntését a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Htv.) 61. § (3) bekezdésére alapozta, az indítványozó felelősségét a Htv. 61. § (5) bekezdése alapján állapította meg. A bírósági felülvizsgálati eljárás során a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) 21.K.33.772/2016/17. számú ítéletével indítványozó keresetét elutasította. Ítéletének indoklásában kitért arra, hogy az ügyben eljáró hatóságok helyesen alkalmazták a felelősség megállapítására a Htv. szabályait, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit mellőzve. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján a Kúria indítvánnyal támadott Kfv.VI.37.160/2018/8. számú ítéletében a KMB 21.K.33.772/2016/17. számú ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria döntésének elvi tartalma: „A jogellenesen elhelyezett hulladék elszállítására és kezelésére irányadó felelősségi és kapcsolódó bizonyítási szabályokat a Htv. határozza meg. Utóbbi körben a Htv. olyan speciális jogszabálynak minősül, amely megelőzi a Ket.-et. Amennyiben az ingatlanhasználó a környezetvédelmi hatóság előtt beazonosításra alkalmas módon nem nevezi meg a hulladékot elhelyező személyt, úgy nem mentesül a felelősség alól.”
- [3] Az indítványozó számos alaptörvényi rendelkezést [B) cikk (1) bekezdése, 28. cikke, a XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése] felsorolva állította a Kúria Kfv.VI.37.160/2018/8. számú ítéletének alaptörvény ellenességét. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére kettős okból hivatkozott az indítványozó. Elsőként, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével együttesen értelmezve állította, hogy a Kúria alaptörvény-ellenesen választotta meg az ügyében alkalmazott jogszabályt, amikor a Htv. rendelkezései és nem a Ket. alapján folytatta le a bizonyítást. Az indítvány szerint ennek indokait a Kúria ítélete nem tartalmazza. Másodsorban az indítvány szerint szintén a *fair* eljárás alaptörvényi rendelkezésébe ütközik, hogy a Kúria tanácsa mindössze 21 perces tárgyalás alatt – érdemi tanácskozás nélkül – hozta meg döntését, amely eljárás nem felel meg az észszerű határidőn belüli eljárás követelményének. Az indítványozó szerint az észszerű időn belüli elbírálás követelménye nem csupán azt jelenti, hogy „mennyi idő telhet el az eljárás megindulása és lezárása között, hanem azt is, hogy észszerű határidőt kell

- a Kúriának az ügyre fordítania, amikor a Panaszos aktája nem csak áll, hanem azt aktívan olvassák, arról diskussziót folytatnak.”
- [4] Az indítványozó 2019. szeptember 26-án kelt indítvány-kiegészítésében többször hivatkozott az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk (1) bekezdésére, valamint az indítvány ismertet számos annak értelmezéséhez fűződő, az Emberi Jogok Európai Bírósága által meghozott döntést. Az indítványozó ezeket csupán ismertette, ám nem állította, hogy a Kúria döntése ellentétes lenne az Egyezménnyel.
- [5] Az indítványozó a Kúria „Pfv. VI.37.160/2018/8. számú ítélete (»Ítélet«), és a Kúria Pfv. VI.37.160/2018/8. számú végzése (»Végzés«)” alaptörvény-ellenességét állította. Az Alkotmánybíróság főtitkára 2019. augusztus 15-én kelt levelében jelezte az indítványozónak, hogy a KMB 21.K33.772/2016/25. számú átiratával arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy a kúriai iratok között nem lelhető fel az indítványozó által megjelölt, a Kúria Pfv.VI.37.160/2018/8. számú végzése, Kfv.VI.37.160/2018/8. szám alatt található ugyanakkor a Kúria ítélete és az ahhoz kapcsolódó tárgyalási jegyzőkönyv. Az indítványozó e tájékoztatásra adott, 2019. szeptember 27-én érkezett válaszában továbbra is a „Pfv.VI.37.160/2018/8. számú ítélete (»Ítélet«), és a Kúria Pfv.VI.37.160/2018/8. számú végzése (»Végzés«)” alaptörvény-ellenességét állította. Az indítvány szövegéből egyértelműen kiderül, hogy az indítványozó a Kúria Kfv.VI.37.160/2018/8. számú döntését sérelmezi, így az Alkotmánybíróság – bár a jogi képviselővel eljáró indítványozó nem jelölte meg egyértelműen, mely bírói döntés alkotmányossági vizsgálatát kéri – úgy tekintette, hogy a benyújtott panasz a Kúria Kfv.VI.37.160/2018/8. számú ítélete alkotmányossági vizsgálatára irányul.
- [6] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, amelynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [7] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt. A főtitkári hiánypótlási felhívásra indítványozó hiánypótlását határidőben nyújtotta be. A rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítélet az eljárást befejező döntés, így alkotmányjogi panasszal támadható.
- [8] A jogi személy indítványozó a panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdése]. Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed. Az indítványozó állami tulajdonú gazdasági társaság érintettsége – mivel a támadott ítélettel lezárt közigazgatási perben felperes volt – fennáll [vö.: 3148/2019. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [9] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, nem tartalmaz ugyanis az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény 28. cikke [lásd: 3252/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [21]; vagy 3149/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [23]], így arra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozónak nincs lehetősége. A panasz tehát ebben a tekintetben nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjába foglalt feltételnek.
- [10] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése tekintetében pedig az abban megfogalmazott jogállamiság és jogbiztonság alkotmányos követelményére hivatkozásnak csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében van helye [3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]]. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése nem jogot, hanem olyan jogelvet tartalmaz, amelynek egyedi érintett vonatkozásában fennálló sérelme önmagában nem valósulhat meg, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható [3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [11]]. Alkotmányjogi panasz esetében az Alaptörvény B) cikkére mindezek alapján nem lehet alappal hivatkozni, mert az nem alapjogi rendelkezés [3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [29]; 3090/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [46]].
- [11] 2.3. A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben tesz eleget a következők szerint, tartalmazza: a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság

hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait (a Kúria döntése alapvető jogának sérelmét okozta), az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [XXVIII. cikk (1) bekezdése]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével; f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt a másodfokú ítéletre is kiterjedő hatállyal.

- [12] Az indítványozó ugyanakkor az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét csupán állította, ám e vonatkozásban érvekkel nem támasztotta alá a kérelmét. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} A kérelem tehát ebben a tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában írt feltételnek.
- [13] Az Alkotmánybíróság nem tudott érdemben foglalkozni az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével sem, ugyanis egyrészt e rendelkezés a tisztességes hatósági eljáráshoz való garántálja, másrészt az indítvány mindvégig a Kúria eljárását sérelmezte, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét, vagyis az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állítva. Az indítvány kizárólag a Kúria döntésének alaptörvény-ellenességére vonatkozó érveket tartalmaz. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz a XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglaltaknak {lásd még: 3054/2020. (III. 2.) AB végzés, Indokolás [12]; 3133/2020. (V. 15.) AB határozat Indokolás [8]}.
- [14] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére két ok megjelölésével hivatkozott: 1. nem értett egyet a Kúria által megválasztott jogszabály alkalmazásával a konkrét ügyben és kifogásolta, hogy ezzel összefüggő magyarázatot a Kúria ítéletének indokolása nem tartalmazott; 2. a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező észszerű határidőn belül történő döntéshozatal kötelezettsége sem teljesült, tekintettel a rövid tárgyalási időre.
- [16] 3.1. Az Alkotmánybíróságnak részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése indokolt bírói döntés tartalmát érintően {lásd például: 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [46]–[51]}. Következetes gyakorlatából az Alkotmánybíróság az indokolt bírói döntéssel összefüggésben, jelen ügyre vonatkozóan kiemeli a következőket: „Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének a teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata.” {Lásd: 7/2013. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [24]; 3305/2017. (XI. 24.) AB határozat, Indokolás [33]}
- [17] A Kúria által, döntése alapját képező jogszabály megválasztásával összefüggésben az Alkotmánybíróság a következőket hangsúlyozza.
- [18] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az „Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, [...] a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}.

A „bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. [...]

Az eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata.” {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [28]–[29]} E gyakorlatából kiindulva az Alkotmánybíróság azt is deklarálta, hogy „[a]z eljárás, a bírósági felülvizsgálat kereteinek, valamint az alkalmazandó jognak a meghatározása a rendes bíróságok feladata, egyben felelőssége is, amely csak kivételesen [...] vet fel alkotmányossági kérdést” {3038/2015. (II. 20.) AB végzés Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben arra is rámutatott, hogy „az alkalmazandó jog megállapítása a rendes bíróság – a konkrét perben eljáró bíró – hatásköre, az Alkotmánybíróság általában tartózkodik attól, hogy e mérlegelésbe beavatkozzon. A bíró feladata és hatásköre ugyanis eldönteni, hogy mely jogszabályok és konkrét jogszabályi rendelkezések alapján, illetve alkalmazásával dönt a benyújtott kereset (előterjesztett vád) tárgyában.” {6/2014. (II. 26.) AB határozat, Indokolás [14]; 3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]; 3193/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [6]; 3052/2020. (III. 2.) AB végzés, Indokolás [27]; 3013/2020. (II. 4.) AB végzés}

- [19] Jelen ügyben érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merült fel: a Kúria ugyanis panasszal támadott döntésének – a KMB ítéletének törvényességi vizsgálatának keretein belül – indokolásában részletesen számolt adott az alkalmazott jogszabályokról, azok ügyre vonatkozó (anyagi és alaki) rendelkezései ismertetésével (lásd a Kúria döntésének [20]–[24] bekezdéseit). Jelen ügy mindezek alapján nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntés érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megállapíthatóságára.
- [20] 3.2. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog sérelmével összefüggésben is állította. Azért állította a Kúria döntésének alaptörvény-ellenességét ezzel összefüggésben az indítványozó, mert álláspontja szerint a Kúria ügyben eljáró bírái kevés időt (21 percet az indítvány szerint) fordítottak az érdemi döntés meghozatalára. Az Alkotmánybíróság 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában deklarálta: „A tisztességes eljáráshoz való jogból nem vezethető le alkotmányos elvárás arra nézve, hogy a tárgyalás berekesztését követően mennyi időn belül kell vagy lehet a bíróságnak az ítéletét meghoznia.” (Indokolás [92])
- [21] Fentiek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és a nyilvános tárgyalás, valamint a bírói tanács érdemi tanácskozásának hossza között nincs olyan összefüggés, amely az érdemi alkotmányossági vizsgálatot megalapozná. Erre tekintettel az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog vonatkozásában sem merült fel a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.
- [22] Fentiek alapján az indítvány nem teljesíti az Abtv. 29. §-ában írt feltételt, ezért annak befogadására és érdemi vizsgálatára nincs mód.
- [23] 4. Mivel a kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem felelt meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjának és az 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjának, illetve az Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. június 30.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1223/2019.

• • •